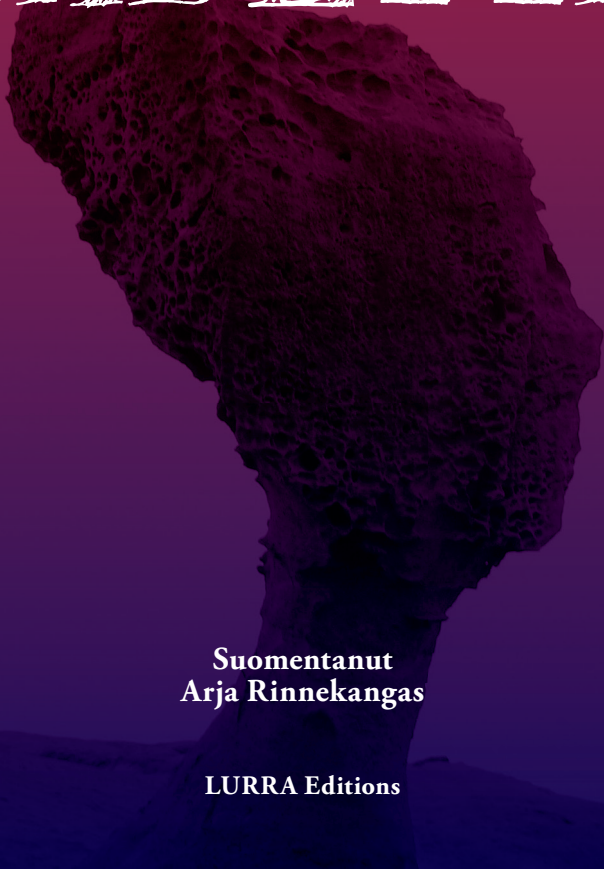

STEPHAN THOME

LUUMU- SADETTA

Suomentanut
Arja Rinnekangas

LURRA Editions

LURRA EDITIONS KIRJASTO

LUUMU- SADETTA

Fuzhou

Fujianin
maakunta

KIINA

Zhangzhou

Xiamen (Amoy)

Kinmen
(Quemoy)

Guangdeugin
maakunta

Shantou (Swatow)

ETELÄ-KIINAN
MERI

0 30 60 90 km

(Paikannimet
kiinaksi / japaniksi)

ITÄ-KIINAN
MERI

Shanghai
suunta

Haitan Dao

Taiwaninsalmi

Keelung/
Kirun
Tanshui/Tansui
Jinguashi/
Kinkaseki
Taoyuan
Taipei/Taihoku
Yilan

Miaoli

Changhua
Taichung
Hualien

Touliu
Taiwan
(Formosa)

Chiayi/Kagi

Penghu
(Pescadores)

Penghu-Shuttao

Tainan

Kaohsiung/Takao

Taitung

Lüdao
(Vibrea saari)

TYYNII
VALTAMERI

Lanyü

Hongkongin
suunta

Stephan Thome (s.1972) on Taipeiissa, Taiwanin saarella, asuva saksalainen kirjailija sinologi, filosofian tohtori. Hänen väitöskirjansa *The Challenge of the Foreign: Intercultural Hermeneutics and Confucian Thought* (Vieraan haaste: kulttuurien välinen hermeneutiikka ja konfutselainen ajattelu) ilmestyi vuonna 2005. Hänen viides teoksensa, *Luumusadetta*, on kunnianosoitus kirjailijan nykyiselle kotimaalle Taiwanille ja sen asukkaille saarella, jolle portugalilaiset antoivat 1500-luvulla nimen *Kaunis saari* (Ilha Formosa). Taiwan on – tiettyine Etelä-Kiinan meren saarineen – joutunut vaihtamaan kansallisuuttaan useasti viimeisten 150 vuoden aikana. Teos on Japanin siirtomaavallan loppuvaiheisiin 1940-luvulle – hetkiin, jolloin Japani häviää sodan Kiinalle – ja 2000-luvulle sijoittuva historiallinen panoraama; keskiössä Umeko-tytön kasvu ja perhetragedia olosuhteissa, joissa taiwanilaisten todellisuus muuttui yhdessä yössä japanilaisten palauttaessa Taiwanin Kiinalle: japanin kielen käyttö kielletään ja enemmistönä saarellaan eläviä taiwanilaisia aletaan kiinalaista uuden eliitin harjoittaman sorron toimesta. Umekon ikäisten taiwanilaisten mielissä ei ole minkäänlaista muistikuvaa ajasta, jolloin Taiwan vielä oli osa Kiinaa. Teos antaa kasvot vaietulle taiwanilaiselle todellisuudelle Kiinan ikeen alla; prosessille, joka Toisen maailmansodan päivistä nykyhetkeen asti on jäänyt eurooppalaisen kollektiivisen muistin varjoon Euroopan keskittyessä maailmansotaan erityisesti saksalaisena tapahtumana. Umekon perheessä elää salaisuus, jota monitasoisessa teoksessa lähestytään asteittain. Kaikkea sävyttää miljoonien uhrien synnyttämä 'taiwanilainen hiljaisuus', joka johtuu vuosikymmenien aikana luodusta pelosta. Teos osoittaa, että vaikka kiinalainen kulttuuri ja kiinan kieli ovat osa taiwanilaista todellisuutta, Taiwanin oman kielen ja kulttuurin ohella, Taiwan ei silti ole luonnollinen osa Kiinaa. On olemassa taiwanilainen identiteetti, jota Kiinan kommunistinen kansantasavalta vastustaa ja siksi(kin) uhkaa liittää Taiwanin osaksi Kiinaa.

STEPHAN THOMÉ

LUUMU-
SADETTA

Suomentanut
Arja Rinnekangas

LURRA Editions

Teoksen suomentamista on tukenut:

Suomentaja kiittää lämpimästi saamastaan apurahasta:

Kunststiftung Nordrhein-Westfalenin residenssiapurahasta
Straelenin kääntäjätalossa: Europäisches Übersetzer-Kollegium

**Kunststiftung
NRW**

Alkuteos: *Pflaumenregen*, Suhrkamp Verlag Berlin, 2021

© Suhrkamp Verlag Berlin 2021

All rights reserved by and controlled through Suhrkamp Verlag Berlin

LURRA Editions

www.lurraeditions.fi

Kansi ja taitto: Kim Söderström

Kannen kuva: Adobe Stock

Painettu EU:ssa.

Ilmestynyt suomeksi vuonna 2024.

ISBN: 978-952-7380-54-3

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Hampuri, Saksa

Omistettu Jo-chiaolle

Päähenkilöiden nimet

Lee Ching-mei,

japaninkielinen etunimi Umeko

kiinankielinen kutsumanimi Hsiao Mei

Lee Ching-chih, jap. etunimi Keiji

(Umekon veli)

Ri-san, herra Ri

(myöhemmin kiinal. Herra Lee), Umekon ja
Keijin isä

Honda Shizuko, opettaja Honda

Chen Hao, kiinal. kutsumanimi Hsiao Chen

Chen Han, Chen Haon vanhempi veli

Chen Mo, kutsumanimi Mo-mo, Chen Haon
toinen veli

Chen Hua-li,

englanninkielinen nimi Harry Chen

Chen Hua-rong, Harryn vanhin veli

Chen Hua-zhe, Harryn toinen veli

Chen Zhu-li, kutsumanimi Julie,

Hua-rongin tytär

Sanasto

A-mah (taiw.)

Isoäiti

Aiya (kiinank.)

Huudahdus

Banshan (kiinank.)

Sananmukaisesti ”Puolikas vuori”; taiwanelaiset, jotka siirtomaa-aikana olivat eläneet Kiinan mantereella.

Bei-J-Nü (kiinank.)

Lyhenne: Taipei First Girls’ High School

Beiping (kiinank.)

Pekingin nimi, jota käytettiin tasavallan aikana (1911–1949)

Bununin kieli

Taiwanissa puhuttava austronesialaisiin kielien kuuluva kieli, jota puhuu samanniminen Taiwanin aboriginaalikansa. Vuonna 2002 kielellä oli 38000 puhujaa. Vuonna 2017 Taiwan tunnusti bununin ohella kaikki muut maan aboriginaalikiellet kansallisiksi kieliksi.

Du-dou (kiinank.)

Naisten perinteinen alusvaate

Ema (jap.)

Shintō-pyhäköissä ja buddhalaistemppeleissä käytettävät puiset rukoustaulut

Fudan (kiinank.)

Lyhenne: Fudan University, Shanghai

Geta (jap.)

perinteiset puusandaalit

Hayaku! (jap.)

Nopeammin!

Hinoki (jap.)

Japaninsypressi on ollut perinteisesti merkit-

tävä puu japanilaisessa kulttuurissa. Puuta on arvostettu erityisesti temppelien ja pyhäkköjen kestäväenä rakennusmateriaalina.

Hontō Jin (jap.)

Sananmukaisesti: ”Tämän saaren asukkaat”:
Taiwanilaiset

Hsiao (kiinank.)

”pieni”, usein hellittely puhuttelu, esim. Hsiao
Chen: pieni Chen

Ganbatte kudasai (jap.)

Kannustushuuto: Tee parhaasi! Sinä pystyt
siihen!

Kokutai (jap.)

sananmukaisesti: ”Valtion-elin”: Japanilaisen
kansan ydin, olemus

Modan Gāru (jap.)

Englannin kielen lainasana: modern girl

Oniisan (jap.)

Vanhempi veli (myös puhutteluna käytetty)

Otōsan (jap.)

Isä (myös puhuttelu)

Salaryman (jap.)

Yrityksen miespuolinen työntekijä

San-kha-á (taiw.)

”Kolmijalkainen”: siirtomaa-ajan haukkumasana kaikista niistä, jotka työskentelivät tiiviisti japanilaisten kanssa

Shida (kiinank.)

Lyhenne: Taiwan Normal University

Sidotut jalat

Jalkojen sitominen oli Kiinassa harjoitettu traditio, jossa nuorten tyttöjen varpaat taivutettiin jalkapöydän alle ja sidottiin, minkä johdosta jalat kasvoivat vääristyneeseen muotoon. Jalkojen sitomista harjoitettiin, jotta jalat näyttäisivät hyvin pieniltä, mikä oli Kiinassa kauneusihanne ja statussymboli.

Si-kha-á (taiw.)

”Nelijalkainen”: siirtomaa-ajan haukkumasana japanilaisista

Sumimasen! (jap.) Anteeksi!

Taida (kiinank.)

Lyhenne: Taiwan National University

Tok-phínn-á (taiw.)

”Terävänäiset”: länsimaiset ulkomaalaiset

Torii (jap.)

Sananmukaisesta ”linnun orsi”. Perinteinen japanilainen portti, joka rakennetaan useimmiten šintolaisen pyhäkön sisäänkäynnille tai pyhäkön alueelle.

Tshiò-pue (taiw.)

ratkaisematon vastaus

Waishengren (kiinank.)

”Maakunnan ulkopuolelta kotoisin oleva”, Taiwanissa yleinen ilmaus manterelaisista

Wansei (jap.)

Kolonialistisessa Taiwanissa syntynyt japanilainen

Xiao (kiinank.)

Lapsenomainen pieteetti, vanhempien kunnioitus

Taiwan – Kiinan tasavaltana tunnettu saari, jolle portugalilaiset merenkulkijat antoivat 1500-luvulla nimen *Kaunis Saari – Ilha Formosa*.

Umeko-tytön ja hänen perheensä kertomus on kuvaus Japanin siirtomaavallan lopun ajoista – 1940-luvulta, jolloin Japani hävisi sodan Kiinalle ja Taiwan palautui Kiinalle – nykyhetkiin asti.

Teos antaa kasvot vaietulle taiwanilaiselle todellisuudelle Kiinan ikeen alla – pelon ja uhan arjelle, joka Toisesta maailmansodasta lähtien on jäänyt eurooppalaisen muistin ulkopuolelle.

”Stephan Thome ei ainoastaan vie lukijaa Taiwanin lähihistoriaan, vaan antaa myös pikakurssin Itä-Aasian menneisyydestä niin kulttuurisesti, poliittisesti kuin emotionaalisesti.”

Insa Wilke, *Süddeutsche Zeitung*

LURRA EDITIONS KIRJASTO

